
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

אזורי שלום ואזורי מלחמה: אירופה, אסיה והמזרח התיכון - 58385

תאריך עדכון אחרון 07-10-2018

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: יחסים בין-לאומיים

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: אנגלית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): קורינה כגן

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: korina.kagan@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס:

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס יעסוק במצב המלחמה והשלום בשלושה אזורי מפתח במערכת הבינלאומית הנוכחית: אירופה, אסיה והמזרח התיכון. אזורים אלה מגלים שונות רבה ביניהם במצב המלחמה והשלום. השאלה המרכזית שנתמודד איתה במהלך הקורס כיצד נוכל להסביר הבדלים כאלה בין אזורים שונים באותה תקופה ותחת אותה מערכת בינלאומית. לשם כך נסקור תחילה שורה של גורמים להסבר מלחמה ושלום אזורי, ולאחר מכן ניישם אותם לשלושת האזורים.

מטרות הקורס:

המטרות הלימודיות בקורס הן פיתוח הבנה ביקורתית טובה של הגישות והתיאוריות השונות לחקר מלחמה ושלום אזורי ביחסים הבינלאומיים, וכן פיתוח היכולת להשתמש בגישות אלה לניתוח מצב הביטחון האזורי בשלושת האזורים בהם עוסק הקורס, כמו גם באזורים נוספים.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

להכיר היטב את הגישות והתיאוריות המרכזיות בתחום לימודי הביטחון האזורי ביחב"ל. לבקר את הגישות והתיאוריות השונות לאור תיאוריות מתחרות ולאור מידת התאמתן למקרים אמפיריים בחקר הביטחון האזורי בעבר ובהווה. ליישם את הגישות והתיאוריות השונות להבנת תהליכים ואירועים היסטוריים ועכשוויים באזורים שונים במערכת הבינלאומית בתחומי המלחמה והשלום. להעריך את מידת הצלחתן היחסית של הגישות והתיאוריות המתחרות בהסבר מצב המלחמה והשלום בשלושת אזורי המפתח שבהם עוסק הקורס, כמו גם באזורים נוספים.

דרישות נוכחות (%) :

80% מהשיעורים

שיטת ההוראה בקורס: הרצאה

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

תוכנית הקורס

מפגשים 1-3 : מבוא

א. ביטחון אזורי כסוגיה מחקרית: מהו אזור? מהו ביטחון? מהו ביטחון אזורי, ומדוע כדאי ללמוד אותו?
ב. גישות תיאורטיות מרכזיות לניתוח ביטחון אזורי

מפגשים 4-7: הביטחון האזורי באירופה לאחר המלחמה הקרה

-
- א. הגורמים לשלום באירופה לאחר המלחמה הקרה
ב. גרמניה כציר המרכזי בשלום האירופי: האם אכן שינה הנמר את חברבורותיו?
ג. הרחבת אזור השלום למזרח אירופה לאחר המלחמה הקרה ותפקיד המוסדות האירופיים בתהליך זה
ד. נאט"ו והרחבתו למזרח אירופה לאחר המלחמה הקרה: גורמים והשלכות על היחסים של מדינות אירופה עם רוסיה
ה. ההגירה המוסלמית והשפעתה על ביטחון אירופה: האם מהווים המוסלמים איום בטחוני?

מפגשים 8-11: הביטחון האזורי במזרח אסיה לאחר המלחמה הקרה

- א. הגורמים לשלום ולמתיחות במזרח אסיה לאחר המלחמה הקרה
ב. לאן פניה של סין העולה: מעצמת סטטוס-קוו מתונה או תוקפן עתידי?
ג. יפן: האמנם עדיין מעצמה פציפיסטית?
ד. ארגון ASEAN: קהילת ביטחון מתהווה או ארגון חסר חשיבות?
ה. נשק גרעיני במזרח ודרום אסיה: גורם מייצב או בלתי מייצב? המקרים של הודו ופקיסטן ושל צפון קוריאה

מפגשים 12-14: הביטחון האזורי במזרח התיכון לאחר המלחמה הקרה

- א. גורמי הסכסוך המתמשך במזה"ת: מדוע מפגר האזור אחר אירופה ומזרח אסיה?
ב. הטרור האיסלאמי המזרח תיכוני: הגורמים
ג. נשק גרעיני בידי איראן: גורם מייצב או בלתי מייצב?
ד. ההתערבות של ארה"ב במזה"ת בעשורים האחרונים והמלחמה בעיראק: מדוע מתקשה ארה"ב לייצב את המזה"ת?
ה. מדוע נכשל האביב הערבי?
ו. יחסי ארה"ב - ישראל: התיזה של מרשהיימר וולט לגבי ה"לובי הישראלי" והוויכוח סביבה

חומר חובה לקריאה:
רשימת הקריאה

מבוא: מקורות כלליים על אזורים

Barry Buzan and Ole Weaver, Regions and Powers: The Structure of International Security (Cambridge: Cambridge University Press, 2003)

Peter Katzenstein, A World of Regions: Asia and Europe in the American Imperium (Ithaca, N.Y.: Cornell University Press, 2005)

Amitav Acharya, "Review Article: The Emerging Regional Architecture of World Politics", World Politics, vol. 59 (2007), pp. 629-652.

Andrew Hurrell, "One World? Many Worlds? The Place of Regions in the Study of International Society", *International Affairs*, vol. 83 (2007).

Emanuel Adler, "Imagined (Security) Communities: Cognitive Regions in International Relations", *Millennium*, vol. 26, no. 2 (1997).

Patrick Morgan, "Regional Security Complexes and Regional Orders", in *Regional Orders: Building Security in a New World*, edited by David Lake and Patrick Morgan (University Park, Pennsylvania: The Pennsylvania State University Press), pp.20-42.

גישות תיאורטיות לחקר מלחמה ושלום אזורי:

Stephen Walt, "International Relations: One World, Many Theories", *Foreign Policy*, no. 110 (1998), pp. 29-46.

Jack Snyder, "One World, Rival Theories", *Foreign Policy*, no. 145 (2004), pp. 52-62.

Richard Betts, "Conflict or Cooperation? Three Visions Revisited", *Foreign Affairs*, vol. 89, no. 6 (2010), pp. 186-194.

Benjamin Miller, "The Sources of Regional Transitions from War to Peace", *Journal of Peace Research*, vol. 38 (2001), pp. 199-225.

Benjamin Miller, "When and How Regions Become Peaceful: Potential Theoretical Pathways to Peace", *International Studies Review*, vol. 7 (2005), pp. 229-267.

אירופה:

Joseph Joffe, "Europe's American Pacifier", *Foreign Policy*, no. 54 (1984), pp. 64-82.

John Mearsheimer, "Back to the Future: Instability in Europe after the Cold War", *International Security*, vol. 15, no. 1 (1990), pp. 5-56.

Robert Art, "Why Western Europe Needs the United States and NATO", *Political Science Quarterly*, vol. 111, no. 1 (1996), pp. 1-40.

John Mearsheimer, "Why Is Europe Peaceful Today?", *European Political Science*, vol. 9 (2010), pp. 387-397.

Norrin Ripsman, "Two Stages of Transition from a Region of War to a Region of Peace: Realist Transition and Liberal Endurance", *International Studies Quarterly*, vol. 49 (2005), pp. 669-693.

-
- Hanns Maull, "Germany and Japan: The New Civilian Powers", *Foreign Affairs*, vol. 69, no. 5 (1990/91), pp. 91-106.
- John Duffield, "Political Culture and State Behavior: Why Germany Confounds Neorealism", *International Organization*, vol. 53, no.4 (1999), pp. 765-804.
- Frank Schimmelfennig, "International Socialization in the New Europe", *European Journal of International Relations*, vol. 6, no. 1 (2000), pp. 109-140.
- Frank Schimmelfennig, "NATO Enlargement: A Constructivist Explanation", *Security Studies*, vol. 8, no. 2/3 (1998/99), pp. 198-23.
- Kenneth Waltz, "NATO Expansion: A Realist's View", *Contemporary Security Policy*, vol. 21, no. 2 (2000), pp. 23-38.
- Michael Mandelbaum, "Preserving the New Peace: The Case Against NATO Expansion", *Foreign Affairs*, vol. 74, no. 3 (1995), pp. 9-13.
- Michael Brown, "The Flawed Logic of NATO Expansion", *Survival*, vol. 37, no. 1 (1995), pp. 7-33.
- John Gaddis, "History, Grand Strategy, and NATO Enlargement", *Survival*, vol. 40, no. 1 (1998), pp. 145-151.
- Michael McGwire, "NATO Expansion: A Policy Error of Historic Importance", *Review of International Studies*, vol. 24, no. 1 (1998), pp. 23-42.
- John Mearsheimer, "Why the Ukraine Crisis Is the West's Fault: The Liberal Delusions that Provoked Putin", *Foreign Affairs*, vol. 93, no. 5 (September-October 2014), pp. 77-89.
- Justin Vaisse, "Eurabian Follies", *Foreign Policy*, no. 177 (January-February 2010), pp. 86-88.
- מזרח אסיה:
- Etel Solingen, "Pax Asiatica versus Bella Levantina: The Foundations of War and Peace in East Asia and the Middle East", *American Political Science Review*, vol. 101, no. 4 (2007), pp. 757-780.
- Aaron Friedberg, "Ripe for Rivalry: Prospects for Peace in a Multipolar Asia", *International Security*, vol. 18, no. 3 (1993/4), pp. 5-33.
- Michael Klare, "The Next Great Arms Race", *Foreign Affairs*, vol. 72, no. 3 (1993),

---

pp. 136-152.

Thomas Berger, "Set for Stability? Prospects for Conflict and Cooperation in East Asia", *Review of International Studies*, vol. 26, no. 3 (2000), pp. 405-428.

Aaron Friedberg, "Will Europe's Past Be Asia's Future?" *Survival*, vol. 42, no. 3 (2000), pp. 147-160.

Aaron Friedberg, "The Struggle for Mastery in Asia", *Commentary*, vol. 110, no. 4 (2000), pp. 17-26.

John Mearsheimer, "The Gathering Storm: China's Challenge to US Power in Asia", *Chinese Journal of International Politics*, vol. 3 (2010), pp. 381-396.

Robert Kaplan, "The South China Sea Is the Future of Conflict", *Foreign Policy*, no. 188 (September-October 2011), pp. 1-8.

Robert Kaplan, "The Geography of Chinese Power: How Far Can Beijing Reach on Land and at Sea?", *Foreign Affairs*, vol. 89, no. 3 (2010), pp. 22-41.

Alastair Johnston, "Is China a Status Quo Power?" *International Security*, vol. 27, no. 4 (2003), pp. 5-56.

Chin-Yu Shih, "Breeding a Reluctant Dragon: Can China Rise into Partnership and Away from Antagonism?" *Review of International Studies*, vol. 31, no. 4 (2005), pp. 755-774.

Zheng Bijian, "China's 'Peaceful Rise' to Great-Power Status", *Foreign Affairs*, vol. 84, no. 5 (2005), pp. 18-24.

Hanns Maull, "Germany and Japan: The New Civilian Powers", *Foreign Affairs*, vol. 69, no. 5 (1990/91), pp. 91-106.

- Thomas Berger, "From Sword to Chrysanthemum: Japan's Culture of Anti Militarism", *International Security*, vol. 17, no. 4 (1993), pp. 119-150.

Yasuhiro Izumikawa, "Explaining Japanese Antimilitarism: Normative and Realist Constraints on Japan's Security Policy", *International Security*, vol. 35, no. 2 (2010), pp. 123-160.

Amitav Acharya, "A Regional Security Community in Southeast Asia", *Journal of Strategic Studies*, vol. 18, no. 3 (1995), pp. 175-200.

Or: Amitav Acharya, "Culture, Security, Multilateralism: The 'Asian Way' and Regional Order", *Contemporary Security Policy*, vol. 19, no. 1 (1998), pp. 55-84.

Timo Kivimaki, "The Long Peace of ASEAN", *Journal of Peace Research*, vol. 38, no. 1 (2001), pp. 5-26.

David Jones and Michael Smith, "Making Process, Not Progress: ASEAN and the Evolving East Asian Regional Order", *International Security*, vol. 32, no. 1 (2007), pp.148-184.

Scott Sagan and Kenneth Waltz, "India and Pakistani Nuclear Weapons: For Better or Worse?" in *The Spread of Nuclear Weapons: A Debate Renewed*, by Scott Sagan and Kenneth Waltz (New York and London: Norton, second edition, 2003), pp. 88-124.

Paul Kapur, "India and Pakistan's Unstable Peace: Why Nuclear South Asia Is Not like Cold War Europe", *International Security*, vol. 30, no. 2 (2005), pp. 127-152.

Sumit Ganguly, "Nuclear Stability in South Asia", *International Security*, vol. 33, no. 2 (2008), pp.45-70.

Paul Kapur, "Ten Years of Instability in a Nuclear South Asia", *International Security*, vol. 33, no. 2 (2008), pp.71-94.

Victor Cha, "North Korea's Weapons of Mass Destruction: Badges, Shields, or Swords?" *Political Science Quarterly*, vol. 117, no. 2 (2002), pp. 209-230.

המזרח התיכון:

Etel Solingen, "Pax Asiatica versus Bella Levantina: The Foundations of War and Peace in East Asia and the Middle East", *American Political Science Review*, vol. 101, no. 4 (2007), pp. 757-780.

Gregory Gause, "Systemic Approaches to Middle East International Relations", *International Studies Review*, vol. 1, no. 1 (1999), pp. 11-31.

Mirjam Sorli et al., "Why Is There So Much Conflict in the Middle East?", *Journal of Conflict Resolution*, vol. 49, no. 1 (2005), pp. 141-165.

Benjamin Miller, "Balance of Power or the State-to-Nation Balance: Explaining Middle East War-Propensity", *Security Studies*, vol. 15, no. 4 (2006), pp. 658-705.

Benjamin Miller, "When and How Regions Become Peaceful: Potential Theoretical Pathways to Peace", *International Studies Review*, vol. 7 (2005), pp. 229-267.

Ephraim Karsh, "Cold War, Post-Cold War: Does It Make a Difference in the Middle East?" *Review of International Studies*, vol. 23, no. 3 (1997), pp. 271-291.

-
- Samuel Huntington, "The Clash of Civilizations", *Foreign Affairs*, vol. 72, no. 3 (summer 1993), pp. 22-49.
- Bernard Lewis, "The Roots of Muslim Rage", *The Atlantic Monthly*, vol. 266, no. 3 (September 1990), pp. 47-60.
- Bernard Lewis, "What Went Wrong", *The Atlantic Monthly*, vol. 289, no. 1 (January 1992), pp. 43-45.
- Benjamin Barber, "Jihad vs. McWorld", *The Atlantic Monthly*, March 1992, pp. 53-63.
- Daniel Pipes, "God and Mammon: Does Poverty Cause Militant Islam?" *The National Interest*, winter 2001/2, pp. 14-21.
- Ehud Sprinzak, "Rational Fanatics", *Foreign Policy*, no. 120 (September-October 2000), pp. 60-73.
- Robert Pape, "The Strategic Logic of Suicide Terrorism", *American Political Science Review*, vol. 97, no. 3 (August 2003), pp. 343-361.
- Mohammed Ayoob, "Challenging Hegemony: Political Islam and the North-South Divide", *International Studies Review*, vol. 9 (2007), pp. 629-643.
- Bradley Thayer and Valerie Hudson, "Sex and the Shaheed: Insights on Life Sciences on Islamic Suicide Terrorism", *International Security*, vol. 34, no. 4 (spring 2010), pp. 37-62.
- Scott Sagan, Kenneth Waltz and Richard Betts, "A Nuclear Iran: Promoting Stability or Courting Disaster?" *Journal of International Affairs*, vol. 60, no. 2 (2007), pp. 135-150.
- Kenneth Waltz, "Why Iran Should Get the Bomb: Nuclear Balancing Would Mean Stability", *Foreign Affairs*, Vol. 91, no. 4 (2012), pp. 2-5.
- John Mearsheimer and Stephen Walt, "The Israel Lobby", *London Review of Books*, vol. 28, no. 6 (March 2006), pp. 3-12.
- Or: John Mearsheimer and Stephen Walt, "The Israel Lobby and US Foreign Policy", *Middle East Policy*, vol. 13, no. 3 (September 2006), pp. 29-87.
- Jerome Slater, "The Two Books of Mearsheimer and Walt", *Security Studies*, vol. 18, no. 1 (2009), pp. 4-57.
- John Mearsheimer and Stephen Walt, "Is It Love or the Lobby? Explaining America's

---

Special Relationship with Israel", *Security Studies*, vol. 18, no. 1 (2009), pp. 58-78.

חומר לקריאה נוספת:

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 0 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 100 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: